

Vieša diskusija
„Vaikų ugdymas turi padėti jaunajai kartai kurti stiprias šeimas: Švietimo ir kitų įstatymų pataisų svarstymas“

2026.03.05, Panevėžys

ATASKAITA

Renginys prasidėjo nuo visuomeninės iniciatyvos „Šeima 2050“ koordinatoriaus Tomo Senūtos įžanginės kalbos, kurios metu jis pristatė šio renginio tikslus, ištakas, pačios visuomeninės iniciatyvos misiją, viziją, jau nuveiktus darbus. Taip pat padėjo visiems susirinkusiems už dalyvavimą ir išreikštą rūpestį šeimos klausimams.

Toliau sekė vieno iš visuomeninės iniciatyvos „Šeima 2050“ idėjinį autorių dr. Rimanto Jono Dagio pranešimas apie gimstamumo padėtį Lietuvoje ir pasaulyje. Statistiniai duomenis atskleidžia, kad Lietuva įkritusi į gilią demografinę duobę. 2025 m. gimstamumo rodiklis nukrito žemiau 1. Normaliai kartų kaitai jis turi būti ne mažesnis nei 2,1. Lietuva yra didelėje krizėje ir jai gresia išnykimas. Jei tendencijos nesikeis iki 2050 metų išmirs dar 600 tūkstančių gyventojų ir gyventojų skaičius nukris iki 2,2 mln. Kad atlaikytų socialinės apsaugos sistema gali tekti ilginti darbingą amžių iki 75 metų. Arba įsivežti 1 mln. imigrantų. 2017 m. priimtas Šeimos stiprinimo įstatymas neveikia, niekas jo nevykdo. **Mums reikia PABUSTI ir nedelsiant!**

Žodį tarė Panevėžio m. savivaldybės Šeimos tarybos pirmininkas, Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos tarybos narys Aurentas Grubinskas. Jis išreiškė gilų susirūpinimą dėl švietimo sistemoje įsigalėjusio gilaus tėvų vartotojiškumo. Švietimas – tai paslauga. Jo nuomone reikia galvoti kaip įgalinti tėvus būti veikliaisiais subjektais, o ne vartotojais. Reikia klausti ne „kuo galime jums padėti?“, bet „kuo jūs galite padėti?“. Šiuo metu šeimos pratinamos būti vartotojais ir klausti „ką man duosite?“. Jis įvardino tokį terminą kaip „psichologinė narystės mokykloje“. Kaip padaryti, kad tėvai jaustųsi reikalingi mokykloje, kad nebūtų vien vartotojai. Jis taip pat pateikė pavyzdį, kad vienoje mokykloje taikoma praktika, kad į klasių tėvų komitetus įtraukiami tėvai paeiliui, kad visi jais pabūtų ir geriau suprastų savo pareigas.

Po Aurento pasisakymo, dr. Rimantas Jonas Dagys pristatė Švietimo įstatymo pataisus, kurios padėtų apsaugoti jaunąją kartą nuo žalingų ideologijų ir sugrąžintų prie laiko patikrintų pamatų. Pagrindiniai pasiūlymai šie:

- Pagarbos gyvybei puoselėjimas.
- Tautos tradicijos ir kultūros puoselėjimas.
- Krikščioniškų vertybių sukūrusių Vakarų civilizaciją saugojimas.
- Mokinių pareigos kaip vieno iš prioritetų ugdymas.
- Vyro ir moters papildomumas yra pasiruošimo šeimai pagrindas.
- Visos programos dėstomos tik pagal patvirtintas Švietimo sričių programas.

Po Švietimo įstatymo pataisų pristatymo dalyviai buvo pakviesti pasidalinti savo profesine patirtimi ir nuomone apie tai, ką kalbėjo pranešėjai. Buvo išsakyta daug vertingų minčių:

www.seima2050.lt

Visuomeninė iniciatyva

ŠEIMA

2050

- Buvo pritarta minčiai, kad mokykla ir ugdymas tapo preke. Švietimas tapo vartojama paslauga. Šis vartotojiškumas persmelkia visą mokyklų bendruomenę. Tai neįvyko per naktį. Prie to buvo palaipsniui einama ištisis dešimtmečius. Tai aklyvietė.
- Švietimo skyrius yra užverstas tėvų skundais. Skundžiamasi dėl mažiausių smulkmenų, mokyklos ir pedagogų kaltės ieškoma dėl paprasčiausių vaiko nesėkmių. Reikalaujama atlikti situacijos tyrimus, nubausti kaltus. Nėra normalių abipusiu pasitikėjimu paremtų santykių. Buvo iškeltas siūlymas, kad visi skundai pirmiausia turi būti nagrinėjami mokyklos bendruomenėje.
- Labai svarbu ugdyti tiek moksleivių, tiek tėvų pareigos jausmą bei supratimą, kad ugdymo procesas tai sunkus darbas, o ne įprasta paslauga. Tas vartotojiškumas persmelkęs visą švietimo sistemą, ji yra išbalansuota. Tokią netvarką lemia visų pirma Švietimo įstatymo netobulumas. Nėra aiškaus bendro tikslo.
- Labai didelę žalą švietimo sistemai daro tęstinumo nebuvimas. Reforma seka reformą. Kiekviena valdžia traukia į savo pusę. Nėra jokios ilgalaikės strategijos. Prileista daugybė vadovėlių, kurie nedera tarpusavyje. Vyrauja tam tikras chaosas. Geri mokytojai patys atsirenka ko ir kaip mokyti. Reikalinga vieninga ilgalaikė strategija, nacionalinis susitarimas.
- Buvo atkreiptas dėmesys į Vengrijos ir Suomijos gerą patirtį. Jų demografiniai rodikliai vieni geriausių Europoje. Vengrijoje labai stiprios darbo ir tėvystės vertybės. Visa visuomenė jas puoselėja ir jas brangina. Visi įstatymai derinami prie šių vertybių, ar nekenkia darbui ir tėvystei. Suomijoje labai stipri švietimo sistema, kuri tiksliai žino ką ugdo ir kodėl. Jie turi vieną bendrą tikslą, kuris juos vienija.
- Lietuva turėjo puikią tautinės mokyklos koncepciją, kuri buvo numarinta. Vietoj jos įgyvendinimo mokykla tapo eksperimentų lauku.

Visuomeninės iniciatyvos „Šeima 2050“ organizatoriai kviečia visus geros valios žmones jungtis kartu, dalyvauti diskusijose ir kartu ieškoti bendrų sprendimų, kaip pakeisti Lietuvos kryptį, o juos radus reikalauti jų įgyvendinimo iš valdžios. Dėkojame visiems dalyviams ir renginio partneriui Panevėžio kultūros centrui.

Iniciatyvos koordinatorius:

Tomas Senūta

Mob. +37061009958

El.p. tomas.senuta2@gmail.com